

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต
วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
Political participation behavior of students of
the College of Politics and Governance, Mahasarakham University

ราชภูมิ นันทอำไพ*, วรวุฒิ จำลองนาค

Rajapumi Nantaampai, Worawoot Jumlongnark

วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

College of Politics and Governance, Mahasarakham University

E-mail: worawoot.j@msu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2) เพื่อเสนอข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตและนักศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกในการเก็บข้อมูลกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและทำกิจกรรมเกี่ยวกับการเมืองทั้งระดับมหาวิทยาลัย ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ จำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมี 5 รูปแบบ ดังนี้ ได้แก่ การรณรงค์ในการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การแสดงออกถึงสิทธิทางการเมือง การเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตย การเรียกร้องต่อกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมทางการเมือง และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน งานวิจัยนี้ได้เสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา ได้แก่ นิสิตนักศึกษาและคนรุ่นใหม่ควรร่วมกันแสดงออกทางการเมืองเพราะการเป็นกระบอกเสียงที่สำคัญมิใช่แค่คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งแต่เป็นหน้าที่ของทุกคนที่ต้องมีส่วนร่วมในทางการเมืองและนิสิตนักศึกษาและคนรุ่นใหม่ควรตระหนักรู้ถึงสิทธิทางการเมืองโดยให้มองเป็นเรื่องของส่วนรวมมากกว่าเรื่องส่วนตัวและประการที่สาม นิสิตนักศึกษาและคนรุ่นใหม่ควรมีความกล้าแสดงออกทางการเมืองมากกว่าที่เป็นอยู่และกล้าวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของภาครัฐอย่างเสรี

คำสำคัญ: พฤติกรรม, การมีส่วนร่วมทางการเมือง, ประชาธิปไตย, นิสิต

*นิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Student of College of Politics and Governance, Mahasarakham University

* Corresponding author. E-mail address: worawoot.j@msu.ac.th

Abstract

This research examines the political participation behavior of students at the College of Politics and Governance, Mahasarakham University, and proposes recommendations to enhance their engagement. Using a qualitative approach, the study conducted in-depth interviews with 10 individuals involved in political activities at the university, local, and national levels. The findings reveal that students participate in politics in five key ways: campaigning to encourage voter participation, exercising political rights, advocating for democracy, demanding the repeal of unjust political laws, and promoting public political engagement. Based on these findings, the research suggests that all students and young people should actively express their political views, as political participation is a collective responsibility rather than one limited to specific groups. Moreover, students should recognize their political rights as a shared concern and not merely a personal matter. Lastly, they should be more courageous in voicing their political opinions and feel free to critique government performance without fear.

Keywords: Behavior, Political participation, Democracy, Students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิวัติสยาม พ.ศ. 2475 หรือเรียกว่าการอภิวัฒน์สยาม เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของประวัติศาสตร์การเมืองไทย เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ซึ่งมีผลทำให้ราชอาณาจักรสยามเปลี่ยนรูปแบบการปกครองประเทศจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ไปเป็นระบอบราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นจากคณะนายทหารและพลเรือนที่ประกอบกันซึ่งเรียกตนเองว่า "คณะราษฎร" ได้กระทำการยึดอำนาจการปกครองที่เป็นของกษัตริย์มาแต่เดิมเปลี่ยนมาเป็นการปกครองของประชาชน โดยเป็นผลพวงมาจากการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์โลก ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมืองภายในประเทศ (Thamrongthanyawong, 2006, p.18)

ผลพวงของการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 ทำให้ระบบการปกครองมีลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เนื่องจากทำให้สยามมีรัฐธรรมนูญและพระมหากษัตริย์อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน มีรัฐสภาซึ่งทำหน้าที่

เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ รัฐบาลทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหารที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนตามหลักแนวคิดสัญญาประชาคมซึ่งเป็นกลไกหลักในการปกครองประเทศและมีการวางรากฐานการปกครองส่วนท้องถิ่น จึงกล่าวได้ว่า ลักษณะการพัฒนาประชาธิปไตยและรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไปตามลำดับ (Jiasakul, 2021, p. 91)

ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในบางช่วงเวลา และมีการปกครองจากการยึดอำนาจหรือการทำการรัฐประหารสลับกันไปแสดงถึงวัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมืองไทยในลักษณะที่ว่าบางครั้งก็ยอมรับอำนาจของประชาชนในการเลือกผู้ปกครองในระบอบประชาธิปไตย แต่บางครั้งก็ปฏิเสธผู้ปกครองที่ได้รับการเลือกตั้งจากระบอบประชาธิปไตย โดยเปลี่ยนไปยอมรับผู้ปกครองที่มาจากการกระทำรัฐประหารหรือการยึดอำนาจนั้น แต่สำหรับพลเมืองฝ่ายที่นิยมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยก็มักจะไม่เห็นด้วยกับการกระทำของคณะรัฐประหารซึ่งขัดกับอุดมการณ์ของหลักประชาธิปไตย วัฒนธรรมทางการเมืองแบบนี้ปรากฏอยู่ในสังคมไทยผลัดเปลี่ยนไปมาในสังคมการเมืองไทยมาโดยตลอด การพัฒนาระบอบประชาธิปไตยในสังคมไทยให้เข้มแข็งจึงต้องพิจารณาถึงวัฒนธรรมทางการเมือง และโครงสร้างทางการเมืองด้วย (Chalermrat, 2022, p. 118)

ระบบการเลือกตั้งของไทยในรอบทศวรรษที่ผ่านมา พบว่าปัญหาที่สำคัญที่ไม่อาจมองข้าม คือ ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ส่งผลต่อระบบการเมืองการปกครอง ตลอดทั้งส่งผลต่อการมีรัฐบาลที่มีเสถียรภาพในการบริหารประเทศ ซึ่งประเทศที่ปกครองระบอบประชาธิปไตย ผู้มีอำนาจในการบริหารประเทศต้องได้รับการไว้วางใจจากประชาชนส่วนใหญ่ (Akkataro, 2020, p. 34) โดยการได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนเสียงข้างมากให้เข้ามาจัดตั้งรัฐบาล คณะรัฐบาลเป็นผู้ที่อยู่ในฐานะผู้ปกครอง ซึ่งประกอบด้วยคณะรัฐมนตรี ตลอดจนบรรดาเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และตุลาการ (Thammacharo, Khempanyo, Sumano, & Khamtho, 2021, p. 703)

การกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ส่วนท้องถิ่นโดยให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ด้วย รวมถึงที่ว่า ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อประชาชนในเรื่องการจัดทำงบประมาณ การใช้จ่ายในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและกำกับดูแลการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Teeravakin, 2006, p.26)

การที่วัยรุ่นยุคใหม่มีการเข้าถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัย และรับรู้ข้อมูลข่าวสารบ้านเมืองมากขึ้น เป็นการนำไปสู่การตื่นตัวทางการเมืองอย่างต่อเนื่องมาตลอด (Nontachit, 2016, p. 80) เพราะมีการเคลื่อนไหวข้อมูลข่าวสารในโลกออนไลน์มากขึ้น (Thaiset & Kalayanathum, 2017, p. 258) ภายใต้อุดมการณ์แห่งประชาธิปไตยเพื่อเรียกร้องความถูกต้องและความยุติธรรม นำไปสู่การเมืองและการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ช่วยกันผลักดันให้สังคมเกิดการตื่นตัวทางการเมืองและทำให้ประชาธิปไตยมีการพัฒนามากขึ้น (Piangphatang & Arsa, 2020, 29)

จากเหตุผลปัจจัยข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจประเด็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเมืองของคนรุ่นใหม่ โดยเฉพาะบทบาทของนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ซึ่งสามารถเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งว่ากลุ่มคนดังกล่าวมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไร โดยเฉพาะกรณีศึกษาที่ผู้วิจัยเลือกมาวิจัยในครั้งนี้ คือ นิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ศึกษาเกี่ยวกับการเมืองโดยตรงว่าคนกลุ่มคนเหล่านี้มีจิตสำนึกเกี่ยวกับประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากน้อยเพียงใด เพื่อนำผลการศึกษาไปเปรียบเทียบกับกลุ่มคนรุ่นใหม่กลุ่มอื่นในสังคมไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. เพื่อเสนอข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตและนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยมีวิธีการดำเนินการศึกษาที่สำคัญ 3 ประการ คือ การวิเคราะห์เอกสาร (Documentary analysis) การสัมภาษณ์ (Interview) ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informants) ที่เกี่ยวข้องและการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey)

2. แผนการวิจัย

1. การวิเคราะห์เอกสาร (Documentary analysis) เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต บทบาทของนิสิตกับกระบวนการประชาธิปไตย โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูลดังต่อไปนี้

1.1 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1.2 คลังข้อมูลมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ออนไลน์)

2. การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จะใช้ควบคู่ไปกับการสังเกตแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้เห็นภาพและเข้าใจถึงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครอง

3. การสำรวจ (Survey) โดยการสำรวจและการสังเกตแบบมีส่วนร่วมของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ลักษณะที่ตั้ง สภาพแวดล้อมรอบๆ เป็นต้น

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูล (Informants) จำนวน 10 คน แบ่งออก 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มนิสิตที่เคยลงเลือกตั้งสโมสรนิสิต กลุ่มนิสิตทางเลือกใหม่จำนวน 2 คน กลุ่มนิสิตชัยสิทธราชจำนวน 2 คน กลุ่มนิสิตทางเลือกที่ดีที่สุด จำนวน 2 คน

2. กลุ่มนิสิตอิสระ/ชมรมภายใต้วิทยาลัยการเมืองการปกครอง กลุ่มเสริมवलชลจำนวน 2 คน ชมรมสิงห์น้ำตาลอาสาจำนวน 2 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2. สมุดบันทึก

3. เครื่องมือบันทึกเสียง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือยินยอมให้สัมภาษณ์ ถึง สมาชิกกลุ่มนิสิตทางเลือกใหม่ สมาชิกกลุ่มนิสิตชัยสิทธราช สมาชิกกลุ่มนิสิตทางเลือกที่ดีที่สุด สมาชิกกลุ่มเสริมवलชล สมาชิกชมรมสิงห์น้ำตาลอาสา

2. ติดต่อนัดวันเวลาและสถานที่กับนิสิตแกนนำในวิทยาลัยการเมืองการปกครอง สำหรับการเตรียมการขั้นตอนการสัมภาษณ์

3. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์และสรุปผลให้ชัดเจน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Inductive) ซึ่งได้จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ที่ได้จดบันทึกไว้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือปรากฏการณ์ที่มองเห็น โดยผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลแล้วก็เขียนเป็นประโยคหรือข้อความเพื่อสร้างข้อสรุปได้ตามกรอบแนวคิดทฤษฎี ข้อมูลที่ไม่ต้องการจะถูกแยกออกไป

ผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัย

ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอการวิเคราะห์พฤติกรรมทางการเมืองของนิสิต โดยเริ่มจากข้อมูลทั่วไป พฤติกรรมในการมีส่วนร่วมทางการเมือง และ ข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตและนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

Code	เพศ	อายุ	เอก	ชั้นปี	สังกัด
A1	หญิง	20	IR	2	สมาชิกกลุ่มเสรีมवलชล
A2	ชาย	21	PO	2	สมาชิกกลุ่มเสรีมवलชล
A3	LGBTQ+	19	IR	1	สมาชิกกลุ่มนิสิตทางเลือกใหม่
A4	ชาย	21	PO	3	สมาชิกกลุ่มนิสิตทางเลือกใหม่
A5	ชาย	20	PA	2	สมาชิกกลุ่มนิสิตชัยสีหราช
A6	ชาย	20	PO	2	ประธานกลุ่มนิสิตชัยสีหราช
A7	LGBTQ+	21	PO	2	สมาชิกกลุ่มนิสิตทางเลือกที่ดีที่สุด
A8	ชาย	20	PA	2	ประธานกลุ่มนิสิตทางเลือกที่ดีที่สุด
A9	ชาย	19	PO	1	สมาชิกชมรมสิงห์น้ำตาลอาสา
A10	หญิง	21	PO	1	สมาชิกชมรมสิงห์น้ำตาลอาสา

**หมายเหตุ PO หมายถึง สาขาการเมืองการปกครอง, PA หมายถึง สาขาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ และ IR หมายถึง สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

จากตารางที่ 1 พบว่าจำนวนผู้ที่ให้การสัมภาษณ์ทั้งหมดมี 10 คน เป็นเพศชาย 6 คน เพศหญิง 2 คน กลุ่ม LGBTQ 2 คน ช่วงอายุ 19 ปีจำนวน 2 คน อายุ 20 จำนวน 4 คน อายุ 21 ปีจำนวน 4 คน วิชาเอก PO ทั้ง 6 คน PA จำนวน 2 คน IR จำนวน 2 คน เป็นกลุ่มเสรีมवलชล จำนวน 2 คน สมาชิกกลุ่มนิสิตทางเลือกใหม่จำนวน 2 คน สมาชิกกลุ่มนิสิตชัยสีหราชจำนวน 2 คน สมาชิกกลุ่มนิสิตทางเลือกที่ดีที่สุดจำนวน 2 คน สมาชิกชมรมสิงห์น้ำตาลอาสาจำนวน 2 คน

2. พฤติกรรมในการมีส่วนร่วมทางการเมือง

1. การรณรงค์ให้มีส่วนร่วมในการใช้สิทธิเลือกตั้ง

การรณรงค์ หมายถึง ทำกิจกรรมการชักชวนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามนโยบายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ กิจกรรมที่จะจัดเป็นงานประเภท "การรณรงค์" ได้นั้น

จะต้องมีกรอบโครงสร้างของการสื่อสารที่เผยแพร่ออกไปในรูปแบบเดียวกันไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานใดขององค์กรภาครัฐเอกชนและประชาชนทั่วไป นิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มีการณรงค์ให้ผู้ที่มีสิทธิเลือกออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งผ่านช่องทางที่หลากหลาย ดังเช่น ความเห็นของสมาชิกชมรมสิงห์น้ำตากลลสา คนหนึ่งมีความเห็นว่า

“ได้มีการแชร์โพสต์ประชาสัมพันธ์ของกลุ่มนิสิตทั้งนโยบายและการหาเสียงแต่ละกลุ่ม นิสิต ในการเลือกตั้งองค์กรนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผ่านระบบออนไลน์” (A10)

และในการเลือกตั้งในทุกระดับตั้งแต่ระดับมหาวิทยาลัย ระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ นิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองก็มีบทบาทในการณรงค์ให้สังคมมีความตื่นตัวและมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทุกครั้ง ดังเช่นความเห็นของสมาชิกกลุ่มนิสิตชัยสิทธิ์ราช คนหนึ่ง ได้ให้ความเห็นว่า

“กลุ่มของนิสิตได้ออกมารณรงค์โดยการ บอกจากปากต่อปากว่าเมื่อมีการเลือกตั้งและเชิญชวนเพื่อนนิสิตออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งในระดับมหาวิทยาลัย ระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ” (A5)

พฤติกรรมของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองเมื่อมีการเลือกตั้งขององค์กรนิสิตในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม นิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองจะร่วมกันออกมารณรงค์ให้นิสิตในมหาวิทยาลัยออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งโดยการ เชิญชวนผ่านระบบออนไลน์เป็นส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็นการแชร์ข้อมูลวันเลือกตั้ง แชร์ข้อมูลผู้ลงสมัครพร้อมกับนโยบาย ทั้ง สภานิสิต องค์การนิสิต สโมสรนิสิต ผ่านช่องทางออนไลน์ผ่านหน้าเฟซบุ๊กส่วนตัวของตัวเอง

2. การแสดงออกถึงสิทธิทางการเมือง

สิทธิทางการเมือง (political rights) หมายถึง การที่พลเมืองของรัฐ โดยเฉพาะในรัฐสมัยใหม่ในสังคมไทยได้กระทำการภายใต้กรอบของกฎหมายบ้านเมืองของสังคมนั้น ๆ ด้วยเหตุนี้สิทธิทางการเมืองจึงซ้อนทับอยู่กับสิทธิพลเมือง (Civil Rights) เนื่องจากในสังคม และการเมืองการปกครองสมัยใหม่นั้น เสรีภาพจัดได้ว่าเป็นคุณธรรมรากฐานประการหนึ่งที่ระบบการเมืองและระบบกฎหมายจะต้องธำรงรักษาไว้ ทว่าหากพลเมืองทุกคนมีเสรีภาพอย่างไม่จำกัด จะทำให้การใช้เสรีภาพของพลเมืองคนหนึ่งก็อาจนำมาซึ่งการละเมิดการมีเสรีภาพของพลเมืองคนอื่น ในรัฐได้เช่นกัน ดังนั้น เสรีภาพของพลเมืองจึงต้องอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายที่รัฐกำหนดไว้ นิสิตของวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มีการดำเนินการถึงการแสดงออกถึงสิทธิทางการเมืองในหลายหลายรูปแบบ เช่น ความเห็นของประธานกลุ่มนิสิตชัยสิทธิ์ราช ได้แสดงความคิดเห็นเอาไว้ว่า

“ได้มีการลงสมัครสภานิสิตสังกัดวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ในการเลือกตั้งองค์กรนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม” (A6)

ประธานกลุ่มนิสิตทางเลือกที่ดีที่สุด ก็ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงออกซึ่งสิทธิทางการเมืองไว้เช่นกัน ว่า

“ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งสโมสรนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองในตำแหน่งอุปนายกคนที่ 2 ของกลุ่มนิสิตทางเลือกที่ดีที่สุดใน การเลือกตั้งองค์การนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม” (A8)

นอกจากนี้ หนึ่งในสมาชิกของสมาชิกกลุ่มนิสิตทางเลือกใหม่ ยังแสดงความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า

“จะออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งหากมีการเลือกตั้งเพื่อเป็นการรักษาสิทธิทางการเมืองและการเป็นพลเมืองของรัฐ”(A3)

พฤติกรรมของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองโดยนิตออกมารักษาสีทางการเมืองโดยการออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งในระดับมหาลัยและระดับประเทศเพื่อเป็นการแสดงออกถึงสิทธิทางการเมืองพร้อมทั้งร่วมตัวกันเพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งผู้นำองค์กรนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2567

3. การเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตย

การเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยเป็นการออกมาเคลื่อนไหวหรือออกมาเรียกร้องอะไรบาง มีเจตจำนงทางการเมืองที่มุ่งเน้นการก่อตัวใหม่ของสังคมบางส่วน และมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบางประการของนักการเมืองและรัฐบาล ปราบปรามการดังกล่าวนำไปสู่การสร้างขบวนการเคลื่อนไหวของภาคประชาชนในสังคมไทย ซึ่งนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองได้มีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยในหลากหลายกรณี ดังที่ หนึ่งในสมาชิกของกลุ่มเสริมพลชล ได้กล่าวเอาไว้ว่า

“กลุ่มของนิสิตได้ออกมาชุมนุมขับไล่เผด็จการ เพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย ในวันที่มีการรัฐประหาร วันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557” (A1) และ หนึ่งในสมาชิกของกลุ่มนิสิตทางเลือกที่ดีที่สุด ได้กล่าวยืนยันสนับสนุนเอาไว้ว่า

“กลุ่มของพวกเราได้เข้าร่วมเคลื่อนไหวและจัดกิจกรรมทางการเมืองต่างเพื่อต่อต้านการใช้อำนาจของ คสช.” (A7)

จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองได้ออกมาเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยโดยการออกมาชุมนุมเรียกร้องประชาธิปไตยบนท้องถนน และจัดกิจกรรมเรียกร้องประชาธิปไตยเพื่อต่อต้านและไม่รับรองระบอบเผด็จการพร้อมแสดงถึงจุดยืนและอุดมการณ์อันแรงกล้าที่เรียกร้องถึงระบอบของประชาธิปไตยอย่างเสรี

4. การเรียกร้องต่อกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมทางการเมือง

ภายหลังจากที่ พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา และคณะได้ทำรัฐประหาร ในนามของคณะรักษาความสงบแห่งชาติในวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 และออกคำสั่งให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ล้มเลิก และในปี พ.ศ. 2560 มีการประกาศรัฐธรรมนูญที่ไม่เป็นธรรมกับการเลือกตั้งออกมาทำให้มีผู้คนออกมาเรียกร้องเพื่อไม่ให้มีรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ความขัดแย้งทางการเมืองไทยถูกมองว่าแบ่งแยก رأวลึก และก่อให้เกิดการประท้วงบนถนน (street protest) รวมถึงการแสดงออกซึ่งความไม่เห็นด้วยผ่านการกระทำที่เรียกว่าการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์นับครั้งไม่ถ้วนนั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการประท้วงเป็นส่วนสำคัญเสมอไม่ว่าจะเป็น มือตบ ตีนตบ นกหวีด หรือเสื้อสีที่แตกต่าง เช่นเดียวกันกับการประท้วงและการแสดงออกซึ่งความไม่เห็นด้วยภายหลังจากที่ พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ทำรัฐประหาร ซึ่งนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองก็ได้มีส่วนในการเรียกร้องต่อกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมทางการเมือง ดังเช่นหนึ่งในสมาชิกกลุ่มเสรีมวลชล ได้แสดงความเห็นเอาไว้ว่า

“กลุ่มของนิสิตได้ออกมาชุมนุมเรียกร้องประท้วงต่อกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมหรือแสดงความคิดเห็นผ่านทางโซเชียล มีเดีย โดยใช้หลักการและเหตุผลเพื่อเกิดการตระหนักรู้ถึงผลของกฎหมายฉบับนั้น” (A1)

หนึ่งในสมาชิกของกลุ่มนิสิตทางเลือกใหม่ ได้กล่าวเสริมอีกว่า

“กลุ่มของนิสิตได้ร่วมขับเคลื่อนกับกลุ่มที่เห็นด้วยกับตนเองเพื่อเรียกร้องให้มีการยกเลิกกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม” (A3)

จากความเห็นข้างต้นจะเห็นว่าพฤติกรรมของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองมีการเรียกร้องกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมทางการเมืองโดยร่วมกันออกมาชุมนุมเรียกร้องให้ยกเลิกกฎหมายบนท้องถนนพร้อมเชิญชวนผู้ที่เห็นด้วยเข้าร่วมชุมนุมกับการเรียกร้องครั้งนี้อย่างสันติ และเรียกร้องผ่านช่องทางออนไลน์เพื่อเป็นการกระจายข่าวสารให้ประชาชนทั่วไปรับรู้ถึงผลได้ผลเสียของตัวบทกฎหมายนั้นว่าไม่เป็นธรรมอย่างไร

5. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การกระทำของประชาชนที่ต้องการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลโดยการกระทำหรือความพยายามนั้นเป็นไปได้ทั้งถูกต้อง และไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ใช้กำลังหรือไม่ใช้กำลัง สำเร็จหรือล้มเหลว ทั้งสมัครใจหรือไม่สมัครใจรวมถึงการเลือกตั้งการร่วมในการรณรงค์หาเสียง การรวมตัวเพื่อโน้มน้าว หรือกดดันรัฐบาล การประท้วง

รัฐบาลเป็นต้น ซึ่งนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ได้มีส่วนร่วมทางการเมืองหลากหลายรูปแบบ ดังที่ หนึ่งในสมาชิกกลุ่มเสรีมวลชล ได้กล่าวได้ว่า

“สมาชิกของกลุ่มนิสิต ได้พูดถึงเรื่องการใช้สิทธิทางการเมืองว่าเป็นเรื่องสำคัญอย่างไร เพื่อให้ประชาชนนิสิตในมหาวิทยาลัยตระหนักรู้ถึงผลได้ผลเสียของการออกมาใช้สิทธิทางการเมือง”(A2)

และหนึ่งในสมาชิกของกลุ่มนิสิตทางเลือกที่ดีที่สุด ได้กล่าวเสริมอีกว่า

“กลุ่มของนิสิตได้สร้างค่านิยมให้ประชาชนรักษาสีทางการเมือง ให้คำนึงถึงผลประโยชน์ในการออกมามีส่วนร่วมทางการเมือง”(A7)

พฤติกรรมของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองต่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยเน้นย้ำถึงเรื่องการใช้สิทธิทางการเมืองว่าเป็นเรื่องสำคัญเพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักรู้ถึงผลได้ผลเสียของการไม่ออกมาใช้สิทธิทางการเมืองพร้อมกับการสร้างค่านิยมให้กับประชาชนรู้จักรักษาสีของตนเอง

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สามารถแบ่งประเด็นในการอภิปรายดังต่อไปนี้

1. การรณรงค์ให้มีส่วนร่วมในการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง

การรณรงค์ให้มีส่วนร่วมในการใช้สิทธิ์เลือกตั้งเป็นกิจกรรมที่มีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านโซเชียลมีเดีย การแจกใบปลิว การตั้งเวทีเสวนา หรือการจัดกิจกรรมรณรงค์เชิงสร้างสรรค์ในมหาวิทยาลัยและชุมชนโดยรอบ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งอย่างมีสติและตระหนักถึงอำนาจของตนในการกำหนดอนาคตทางการเมืองของประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เอกนรินทร์ ปิยะปัญญามงคล และคณะ (Piyaphanyamongkol, Srisorn, & Chayanon, 2021, p. 20)ซึ่งได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้ง ปี 2562 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้าน

การติดตามสถานการณ์ทางการเมือง รองลงมาคือ ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน และด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งตามลำดับ

2. การแสดงออกถึงสิทธิทางการเมือง

นิสิตสามารถแสดงออกถึงสิทธิทางการเมืองได้ในหลากหลายรูปแบบ เช่น การแสดงความคิดเห็นในที่สาธารณะ การเข้าร่วมเสวนาทางการเมือง การใช้สื่อโซเชียลในการนำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายและปัญหาการเมือง รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมขององค์กรนิสิตที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางการเมือง ทั้งนี้ การแสดงออกเหล่านี้ต้องอยู่ในขอบเขตของกฎหมายและเคารพสิทธิของผู้อื่น โดยนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองได้มีการแสดงออกถึงสิทธิทางการเมืองที่หลากหลาย เช่น การลงสมัครรับเลือกตั้งของกลุ่มนิสิต และ การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งในทุกกระดับ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วริศรา ศิริชานนท์ (Sirichanon, 2019, p. 69) ซึ่งได้ศึกษาความคาดหวังและแนวโน้มพฤติกรรมการเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร พ. ศ. 2562: กรณีย์ ศึกษานักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ผลการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อความคาดหวังทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านกระบวนการทางการเมือง และความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อแนวโน้มพฤติกรรมเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ มี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านแนวโน้มการลงคะแนนเลือกตั้ง และด้านรูปแบบการหาเสียงต่างมีความสัมพันธ์ทั้งเชิงบวกและลบ

3. การเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตย

การเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยของนิสิตอาจรวมไปถึงการเข้าร่วมชุมนุม การจัดเวทีอภิปราย การลงชื่อสนับสนุนแคมเปญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเสรีภาพและสิทธิของประชาชน นอกจากนี้ ยังอาจมีการประสานงานกับองค์กรภาคประชาชนเพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างทางการเมือง ทั้งนี้ การเคลื่อนไหวเหล่านี้สามารถสะท้อนถึงความตื่นตัวทางการเมืองของนิสิตและการมีบทบาทในการขับเคลื่อนสังคมให้เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น โดยนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองได้มีการเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตย เช่น การชุมนุมประท้วงโดยสันติ การรณรงค์ให้ประชาชนต่อต้านรัฐธรรมนูญที่มาจากการรัฐประหาร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ณัฐฐินันท์ นันทะเสนา (Nantasena, 2021, p. 42) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการเคลื่อนไหวทางสังคมโดยกลุ่มนักศึกษาขบวนการประชาธิปไตย ผลการศึกษาพบว่า การรวมกลุ่มของนักศึกษามีเงื่อนไขมาจากลักษณะทางด้านการเมืองและทางสังคม ซึ่งสมาชิกของกลุ่มมีแนวคิดทางการเมืองที่ชัดเจนในด้านการสนับสนุนระบอบประชาธิปไตย มีจุดร่วมสำคัญคือระบบ

การเมืองควรเป็นไปตามกระบวนการทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยการเคลื่อนไหวและการดำเนินงานของกลุ่มยึดหลัก 5 ประการ ได้แก่ ประชาธิปไตย ความยุติธรรม การมีส่วนร่วม สิทธิมนุษยชน และสันติวิธี

4. การเรียกร้องต่อกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมทางการเมือง

เมื่อมีการออกกฎหมายหรือมาตรการที่ถูกมองว่าไม่เป็นธรรม เช่น กฎหมายที่จำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นหรือการรวมตัว นิสิตอาจมีบทบาทในการแสดงออกเพื่อเรียกร้องให้มีการแก้ไขหรือยกเลิกกฎหมายดังกล่าว วิธีการอาจรวมถึงการออกแถลงการณ์ การทำจดหมายเปิดผนึกถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือการร่วมมือกับภาคประชาสังคมในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย ซึ่งลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับงานศึกษาของ อรุณา อนุกุลและพิชาย รัตนติลภ ณ ภูเก็ต (Anukul & Ratnatilaka Na Bhuket, 2024, p. 39) ได้ศึกษาการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของนักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชน พ.ศ. 2563 ผลการศึกษาพบว่า หลังจากการรัฐประหารปี 2557 ได้ก่อให้เกิดการจัดวางทางอำนาจใหม่และส่งผลกระทบต่อมิติการเมือง เศรษฐกิจ สังคม โดยเฉพาะปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและความยุติธรรมทางสังคม จนนำไปสู่ปรากฏการณ์การเคลื่อนไหวทางการเมืองปี 2563

5. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

นิสิตสามารถมีบทบาทในการสร้างความตระหนักรู้และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านการให้ความรู้ทางการเมืองแก่ชุมชน เช่น การจัดเวทีเสวนาเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง การรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ หรือการทำงานร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างประชาธิปไตย วิธีการเหล่านี้ช่วยให้ประชาชนเข้าใจถึงบทบาทของตนเองในระบบการเมืองและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของพวกเขา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กิตติพงษ์ หมัดอาดัมและวิจิตรา ศรีสอน (Madadam, K., & Srisorn, W., 2024, p. 61) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของนักศึกษาต่อการเมืองไทย ผลการศึกษาพบว่าการเคลื่อนไหวของนิสิตนักศึกษามีความสำคัญในช่วง พ.ศ. 2563 - 2567 เนื่องจากการถูกลิดรอนสิทธิเสรีภาพ แต่การตื่นตัวทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา ยังคงเป็นการตอบสนองต่อเผด็จการ มากกว่าการฝึกฝนทางการเมืองที่เป็นระเบียบแบบแผน

3. ข้อเสนอแนะ

1. นิสิตนักศึกษาและคนรุ่นใหม่ทุกคนควรร่วมกันแสดงออกทางการเมืองเพราะการเป็นกระบอกเสียงที่สำคัญมิใช่แค่คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งแต่เป็นหน้าที่ของทุกคนที่ต้องมีส่วนร่วมในทางการเมือง
2. นิสิตนักศึกษาและคนรุ่นใหม่ควรตระหนักถึงสิทธิทางการเมืองโดยให้มองเป็นเรื่องของส่วนรวมมากกว่าเรื่องส่วนตัว
3. นิสิตนักศึกษาและคนรุ่นใหม่ควรมีความกล้าแสดงออกทางการเมืองมากกว่าที่เป็นอยู่และกล้าวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของภาครัฐอย่างเสรี

เอกสารอ้างอิง

- Akkataro, P. R. (2020). The factors affecting political participation in Khlong Luang district Pathum Thani province. *Journal of Interdisciplinary Innovation Review*, 3(1), 34–43. (in Thai)
- Anukul, O., & Ratnatilaka Na Bhuket, P. (2024). The Critical Discourse Analysis of the Political Movement of the Student and the People (2020). *Journal of Social Development and Management Strategy*, 26(2), 39–63. (in Thai)
- Chalermrat, T. (2022). Democratic political culture and political awakening Of Thai citizens. *Journal of MCU Loei Review*, 1(3), 118-128. (in Thai)
- Jiasakul, S. (2021). New conceptual framework: with the change of governance 1932. *Thai Research and Management Journal*, 2(1), 103-111. (in Thai)
- Madadam, K., & Srisorn, W. (2024). The role of students in Thai politics. *Journal of Law and Political Affairs*, 2(2), 56–62. (in Thai)
- Nantasena, N. (2021). Social Movements of The Student Group Called “New Democracy Movement”. *Journal of Social Development and Management Strategy*, 23(2), 52–71. (in Thai)
- Nontachit, W. (2016). Political communication and participation of local government: A case study of Tha Kham Municipality, Surat Thani Province. *Eau Heritage Journal Social Science and Humanities*, 6(3), 80-87. (in Thai)

- Piangphatang, A., & Arsa, A. (2020). Political Awakening of Modern Citizens in Thai Society. *Social Sciences and Modern Integrated Sciences*, 1(1), 29–39. (in Thai)
- Piyaphanyamongkol, A., Srisorn, W., & Chayanon, S (2021). Political involvement in the election in 2019 from undergraduate students at Suan Sunandha Rajabhat University. *Journal of Sirindhornparithat*, 22(1), 15-23. (in Thai)
- Sirichanon, W. (2019). Expectations and Trends of Election Behavior of the New Generation on Election of members of the House of Representatives 2019: Case Study of Undergraduate Students Thammasat University Rangsit Campus. *Thammasat Journal*, 38(3), 69-87. (in Thai)
- Teeravakin, L. (2006). People's political participation under the constitution. King Prajadhipok's Institute journal, 4(1), 20-33. (in Thai)
- Thaiset, F & Kalayanathum, P. (2017). Institutes which influenced political participation of college students in Kanchanaburi province. *Silpakorn University e-Journal (Social Sciences, Humanities, and Arts)*, 37(2), 249-268. (in Thai)
- Thammacharo, P.S., Khempanyo, P.S., Sumano, P.S., & Khamtho. S.A. (2021). Community Political Participation in the 21st Century. *Journal of MCU Ubon Review*, 6(1), 703-720. (in Thai)
- Thamrongthanyawong, S. (2006). *Thai politics and government: 1762-2500*. Bangkok: Sema Tham Publishing. (in Thai)